

HVALSØ BYLAV

Beretning den 14. februar 2018

Velkommen til generalforsamling i Hvalsø Bylav.

Ved sidste års generalforsamling blev Ib Larsen og Inger Dahl Krabbe nyvalgte som bestyrelsesmedlemmer. **Bestyrelsen** konstituerede sig således: Ib Larsen og Inger Dahl Krabbe som bestyrelsesmedlemmer, Finn Nør-Pedersen som kasserer, Ole Knudsen som næstformand og Gert Fabrin som formand.

Vi har i årets løb afholdt seks ordinære bestyrelsesmøder og flere ad hoc-møder. Derudover har medlemmer af bestyrelsen deltaget i en lang række møder med forskellige temaer i forhold til bestyrelsesarbejdet og i forbindelse med byudviklingen af Hvalsø. Vi kommunikerer desuden meget pr. e-mail, når vi har enkelte projekter på programmet, og når vi skal sende nyhedsorientering, høringssvar og læserbreve ud.

Vores **Facebook**-gruppe med navnet "Hvalsø Bylav, tidligere Hvalsø Grundejerforening" når stadig længere ud. Vi har i øjeblikket 163, som følger os her, og flere af vore opslag når langt længere ud. F.eks. nåede nogle de to mest udbredte af opslagene om udvidelsen af centerområdet ud til hhv. 1154 og 1262 personer. Det skyldes, at stadig flere af vore opslag bliver delt. På Facebook skriver vi indimellem nyheder, som ellers ikke når så langt ud. Vi opfordrer vore medlemmer til at følge os på Facebook.

En gang imellem skriver vi også læserbreve. Det er f.eks. sket i januar i år om en genoptagelse af sagen om udvidelsen af centerområdet og i maj sidste år med opfordring til at revurdere Hyllegårdsområdet.

Heldigvis har en stadig større del af vore medlemmer opgivet deres e-mail-adresse. Det gælder nu omkring 80 % af medlemmerne. Det har betydet, at vore **medlemsorienteringer** nu når en stor del af vore medlemmer. Vi har i årets løb sendt seks medlemsorienteringer ud samt flere mails om enkelte emner.

Det har givet en stadig bedre **dialog** mellem medlemmerne og bestyrelsen. Vi er meget glade for tilbagemeldingerne, og disse tilbagemeldinger indgår i vore høringssvar og det øvrige bestyrelsesarbejde. Vi får ligeledes stadig flere henvendelser om sager, vi bør tage op. Desuden får vi en del spørgsmål vedrørende kommunen og andre emner, som vi umiddelbart kan besvare.

For anden gang har vi deltaget i **Vandrefestivallen**, hvor forskellige medlemmer af bestyrelsen viste rundt tre forskellige steder i byen. Der deltog ca. 110 personer i de tre vandringer. Vi har allerede besluttet, at vi vil deltage i Vandrefestivallen igen i år. Der er stadig mange steder at udforske her i Hvalsø og omegn. Det er ikke alene Hvalsøborgere, men også personer fra de omliggende byer, som deltager i vore vandringer.

Vi er blevet ved med at annoncere i **Hvalsø Bio** for at gøre opmærksom på vor eksistens, og vi ved, at vor annonce bliver set.

Vi kan også mærke en **større synlighed** gennem deltagelse i forskellige aktiviteter og omtale i lokalpressen. Denne større synlighed giver os også henvendelser fra ikke medlemmer.

Foreningens **medlemstal** ligger på ca. 250, og eftersom de fleste medlemskaber dækker en husstand med flere medlemmer, har vi mange personer bag os. I årets løb er stadig flere bestyrelsesmedlemmer fra

nogle af byens øvrige grundejerforeninger blevet medlemmer. Vore medlemmer bor over hele Hvalsø fra Nørre Hvalsø til Sarbjerg, og fra Storskoven til Åsen. Vi er desuden begyndt at få medlemmer uden for Lejre Kommune. Det giver et stort netværk, som vi har haft glæde af i forskellige sammenhænge. Det bevirker samtidig, at vi bliver involveret i mange sager, som kun berører en mindre del af vore medlemmer.

I årets løb har andre **trukket på vor viden**. Vi har været til et bestyrelsesmøde i Ejby Bylaug og fortalt om den måde, hvorpå vi driver bylav. Lejre Kommune har afholdt inspirationsdag om at styrke udviklingen af kommunens 49 byer og landsbyer, hvor vi deltog med et indlæg om naturen ind i byen. Vi er blevet interviewet af LG Insight for Transport-, Bygnings- og Boligministeriet om områdefornyelsen i forbindelse med en kortlægning af frivillighed i områdefornyelser. Politiet har atter flere gange tilbudt vore medlemmer deltagelse i nabo-hjælpsmøder, og Bolius (Bolgejernes videnscenter) har vist interesse for vort arbejde.

Dette årets mest synlige aktivitet har været vort ønske om **udvidelsen af centerområdet** nord for jernbanen og syd for SuperBrugsen, så det kom til at omfatte det område, som indtil kommuneplan 2013 blev opfattet som byens kerneområde. Problemstillingen var blevet meget aktuel med Rema 1000s ønske om at etablere sig på den gamle Faktagrund. Der er skrevet og sagt meget om denne sag, og vi hilser med tilfredshed, at flere medlemmer af Kommunalbestyrelsen har udtrykt ønske om at tage sagen op igen ved slutningen af året. Vi har sendt vore argumenter for udvidelsen af centerområdet ud til vore medlemmer, så dem vil vi ikke komme mere ind på i denne beretning.

Eftersom **kommuneplanen** var i høring sidste år, var det naturligt, at vi endnu en gang påpegede ønsket om centerudvidelsen. Vi havde desuden en lang række andre kommentarer, hvoraf en del var af redaktionel art. Mange af disse bliver indarbejdet i den endelige kommuneplan.

Kommunen har i år givet tilladelse til, at ejeren af Hovedgaden 12 har kunnet **ændre butikken til lejlighed** i tre år. Det strider mod kommunens planer om at gøre Hovedgaden mere levende. Vi foreslog af samme grund kommunen, at man ikke gav tilladelse til ændringen. Heldigvis er der flere nye initiativer på Hovedgaden.

En sag, der har været flere år, og som stadig ikke er afsluttet, er **adgangsvejen til Hyllegårdsudstyknigen**. Sammen med Grundejerforeningen Enebærhaven har vi tidligere klaget over beslutningen til Natur- og Miljøklagenævnet, og to gange har vi fået ret.

I 2017 har vi haft en advokat indover, eftersom man af nogle paragraffer i lokalplanforslaget kunne få det indtryk, at lokalplanen skulle give hjemmel til at pålægge grundejerne i Hyllegårdsudstyknigen vedligeholdelsespligten for adgangsvejen. Det var imidlertid ikke kommunens intention, og derfor besluttede Kommunalbestyrelsen ved den endelige vedtagelse af lokalplanen at lade disse paragraffer udgå som følge af vor advokats notat. Samtidig blev lokalplanens redegørelse tilrettet sådan, at det fremgik, at vedligeholdelsespligten baserer sig på privatretlige aftaler mellem Lejre Kommune og udstykker og på privatretlige aftaler mellem udstykker og købere af grunde i Hyllegårdsudstyknigen. Os bekendt er der imidlertid ikke tinglyst vedligeholdelsespligt på nogle af grundene.

Sagen er endnu ikke afsluttet, eftersom flere af de lokale grundejerforeninger har klaget til Planklagenævnet. Efter klagenævnets udflytning til Jylland har det en sagsbehandlingstid på 1-2 år, så mon

ikke vi kan vente en afgørelse i løbet af i år. Efter aftale med de pågældende grundejerforeninger besluttede vi, at de og ikke bylavet skulle anke sagen.

De nye ejere af den største del af Hyllegårdsudstyknigen ønsker i øvrigt, at Åsen skal være deres adgangsvej til området. Det sidste ord i sagen om adgangsvejen gennem Den grønne Kile er formodentlig ikke sagt endnu.

Hvalsø Bylav er **høringsberettiget** i mange sager, herunder også naboorienteringer. Vore medlemmer er heldigvis meget flinke til at orientere os, når der er en naboorientering. Kommunen har indtil for nylig ikke været opmærksom på, at bylavet også skulle høres. Vore kommentarer indgår sammen med naboer og andres indsigelser i sagsbehandlingen og har dermed indflydelse på udfaldet af de enkelte sager. Et eksempel er, at den meget store landbrugsejendom, som en landmand ønskede at opføre på Lodderne, ikke er blevet til noget.

Vi har afgivet hørings svar til **flere lokalplaner**, bl.a. til Elverbakken i Hyllegårdsudstyknigen, hvor vi i lighed med flere andre har ønsket, at denne del blev indtænkt i en helhedsplan for området. Ligeledes indsendte vi hørings svar til lokalplanen for Hvalsø Station. Vi har desuden kommenteret Sørtorvets ønske om dispensation fra ibrugtagningstilladelse vedr. Sørtorvet, hvor det var forudsat, at Sørtorvet skulle have etableret parkeringspladser mellem SuperBrugsen og Hvalsøhallerne, inden Sørtorvet kan tages i brug. Sørtorvet fik dispensation året ud. I forbindelse med anlæggelsen af parkeringspladserne ønsker Sørtorvet at ændre Søvejs forløb, så vejen slår en bue op mod hallen.

Strategien for gadekær og bynære søer i Lejre Kommune fik ligeledes vore kommentarer, bl.a. hvorfor kun Skolesøen og ikke de øvrige omkring ti øvrige bynære vandområder i og omkring Hvalsø er medtaget i planen.

En positiv handling fra Lejre Kommune er, at den nu afholder **borgermøder før udarbejdelsen af lokalplaner**. Det giver os mulighed for at få indflydelse på et tidligt tidspunkt, og det sparer mange frustrationer ved på et senere tidspunkt at skulle forsøge at ændre gennemarbejdede lokalplaner. Benyt jer af muligheden for at deltage i disse borgermøder.

Der har været afholdt et sådant møde i forbindelse med opførelse af 6 rækkehuse på Skovvej 15. Aktuelt har kommunen planlagt borgermøder om nye boliger i Hyllegårdsudstyknigen ved Merianhaven samt flytning af Hvalsø Vandværk til nabogrunden. Senere kan vi forvente møder om parkeringspladser ved Sørtorvet, Buske Øst, om området på Hyllegårdsudstyknigen, som ejes af Hyllegård Udvikling, om Hovedgaden/Hvalsø Bymidte og om Den Grønne Kile. Nogle af disse ligger dog nogle år ud i fremtiden. Desuden kan der komme møder om boliger i Det gamle Mejeri, om Åsen 4 og om Skovgården. Kommunen overvejer desuden at lave en temalokalplan for skilte.

Hvalsø Bylav sender også hørings svar til andre planer end lokal- og kommuneplaner. I 2017 indsendte vi således kommentarer til kommunens **turismestrategi**. Vi mener, at Hvalsø har et stort potentiale som udgangspunkt for brug af naturen. Det gælder såvel naturelskere, som motionister og andre idrætsudøvere som kulturhistorisk interesserede for ikke at tale om personer, der bruger naturen som rum for eftertanke.

Vi ville gerne have *en definition af, hvad Lejre Kommune anser for at være kommunens turismeerhverv, og hvori dette erhvervs potentiale ligger.*

Svaret blev: *Strategien lægger op til et brud med de klassiske skel mellem erhverv og turismeerhverv. Det er vi ikke blevet så meget klogere af.*

Der har været nogle unøjagtigheder om Hvalsø på kommunens turisthjemmeside Visit Lejre, som vi har gjort opmærksom på.

Vi har desuden sendt hørings svar til **trafiksikkerhedsplanen og stiplanen**. Dette er i begge tilfælde anden gang i forløbet med at udarbejde planerne. Vi har efterhånden sendt mange kommentarer til diverse trafikplaner omhandlende Hvalsø. Nu vil det være rart med handling og ikke flere planer.

Et nyt fokusområde er en ændring af **gravetilladelsen i Madelungs Grusgrav**. BG Stone har ønsket at få ændret den eksisterende gravetilladelse, som er udstedt af Lejre Kommune. Region Sjælland er nu myndighed på området, og regionen har til hensigt at ændre gravetilladelsen, således at det bliver muligt at grave stejlere. Bylavet er høringsberettiget, men er kun blevet opmærksom på sagen takket være nogle af vore medlemmer. Vi har indsendt hørings svar, hvor vi støtter op om grusgravens naboers hørings svar. Regionen mener ikke, at kommunen har interesse i sagen, men kommunens Teknik & Miljøudvalg tager heldigvis sagen op på sit marts møde. Eftersom det er hensigten, at grusgraven efter færdiggravningen skal overgå til kommunen som rekreativt område, er det vigtigt, at de kommende års gravning bliver udført forsvarligt. Det giver kommunen en berettiget interesse i sagen.

I løbet af i år skal vi sortere vort affald mere. I forbindelse med den ændrede affaldsindsamling havde Kommunalbestyrelsen besluttet, at **indsamlingerne af storskrald og haveaffald** skulle ophøre. I samarbejde med bl.a. Hyldebjergs grundejerforening henvendte vi os til kommunen og gjorde opmærksom på de problemer, som opstod i denne forbindelse. En femtedel af husstandene i Lejre kommune har ikke bil. Heldigvis lyttede Kommunalbestyrelsen til vor henvendelse, så begge ordninger blev bibeholdt, haveaffaldsordningen dog i en mere begrænset form.

Et stort og stadig større samtaleemne er **spildevandsplan 2016-2023**, som er godkendt af kommunalbestyrelsen. Arbejdet med spildevandsplanen er blevet meget forsinket i forhold til den oprindelige plan, og først nu her i 2018 kommer der flere oplysninger ud om projektet. Der var et offentligt møde den 5. februar, som var startskud på et forløb med borgerinddragelse.

Fors står bag projektet, og der er bevilget 100 mio. kr. til den offentlige del. Hertil kommer så vore bidrag som grundejere. Det er bylavets håb, at vi ved et samarbejde mellem Fors, kommunen og berørte grundejere i Hvalsø kan nå frem til nogle spændende løsninger. Disse kan omfatte udledning af regnvand i større bassiner flere steder i byen, således at nogle grundejere får lavere udgifter, Fors kan spare penge, som kommer os alle til gode, og byen bliver smukkere og mere interessant.

I de kommende måneder undersøger Fors, hvilke muligheder, der er for at lave LAR-løsninger, altså lokalt afledt spildevand.

Hvalsø Bylav deltager i arbejdet, og vi har allerede haft flere gode samtaler med Fors. Der er ingen tvivl om, at organisationen gerne vil have, at de berørte borgere føler sig medinddraget i beslutningerne. Vi opfordrer jer derfor til at deltage i de møder, der kommer.

Første del af separatkloakeringen bliver nord for banen og i Hovedgadeområdet. I år bliver projektet beskrevet og myndighedsbehandlet. Derefter udrulles projektet i de kommende 2-3 år i dette område.

Som led i områdefornyelsen og udrulningen af spildevandsplanen har kommunen fået 2,7 mio. kr. til et klima- og naturprojekt i Hvalsø. Det er Hvalsø by's vision om at være "porten til naturen", der har fået puljemidler fra Miljø- og Fødevarerministeriet. Ideen med projektet er at skabe en fritliggende "Vandets vej" fra Hvalsø til Tadre Mølle.

Hvalsø Bylav har i årets løb deltaget i flere andre samarbejder. Det gælder bl.a. **byudviklingsprojektet** i Hvalsø, hvor vi dels har en plads i styregruppen og dels har deltaget i forskellige arbejdsgruppers arbejde. Efter at have været undervejs nogle år kan man nu begynde at se resultaterne af byudviklingsarbejdet. Bænkene på 1804-grunden og stationsforpladsen, bistaderne ved skolen, bibliotekshaven, markederne på Kropladsen, renoveringen af tunnelen, skiltetræet på Stationsforpladsen og trafikforsøget i Hvalsø er synlige resultater.

Her er nogle af de kommende projekter: Der arbejdes med et projekt på Kulturstrøget, som er vejstrækningen mellem Kropladsen og skolen. Der kommer en lille bro ud i søen. Der bliver lavet en vandrerute med navn Hvalperuten med beskrivelser af byens seværdigheder. Der er ansøgt om midler til at udsmykke tunnelen. Et meget vigtigt emne er evalueringen af trafikforsøget og beslutning om, hvad der skal være blivende. Læs om bysamarbejdets møder på både hjemmesiden og Facebooksiden Vores Hvalsø.

Der er nogle udfordringer i bysamarbejdet set med bylavets øjne. Bylavets bestyrelse synes, det er vigtigt, at væsentlige beslutninger kommer ud i en større offentlighed. Herved kan de mange personer, som er interesserede i byens udvikling, men som ikke deltager i byfornyelsesarbejde, få deres stemme hørt. Det gælder f.eks. spørgsmålet om, hvad der skal ske med søområdet. Skal det være som nu, eller skal det fyldes med bænke, lege- og motionsredskaber og planter for at nævne to yderligheder? Det samme gælder byens trafik, som helt afgjort er et eller flere offentlige mødet værd.

Kommunalbestyrelsen har nedsat et særligt projektudvalg - **Kernevelfærdsudvalget** - til at stå i spidsen for debatten om vores lokale velfærd og kerneopgaver. Det består af Økonomiudvalget og repræsentanter for medarbejdere og forskellige råd og foreninger i kommunen. Hvalsø Bylav har en repræsentant i udvalget som er udpeget som medlem for bylav og byfora. Udvalget begyndte sit arbejde i begyndelsen af 2017 og afslutter sit arbejde med en indstilling om det videre arbejde i slutningen af marts i år.

Som led i forløbet har der været afholdt offentlige camps om forskellige temaer, hvori også flere af bylavets medlemmer har deltaget.

Det har været en lidt langsom start, hvor de forskellige områder af kernevelfærden og mulige handlinger i forbindelse med den er blevet definerede. Kommunens fagudvalg har udvalgt nogle forskellige temaer, som de nu arbejder med. De sidste diskussioner i udvalget består i, hvorledes kommunen skal arbejde videre med borgerinddragelse. Der er ingen tvivl om, at det er et politisk ønske. Et synligt eksempel er det nye landsbyudvalg, som blev nedsat i forbindelse med den nye kommunalbestyrelse.

I vor beretning sidste år kritiserede vi **kommunens hjemmeside** for at være meget mangelfuld. Kommunens medarbejdere tog kritikken til sig, og vi har derfor haft mulighed for at uddybe vore synspunkter over for de relevante medarbejdere. Vi får stadig en række henvendelser om, hvor man finder

oplysninger om bestemte emner, om hvordan dagsordenerne fungerer, og om bilagene til de enkelte sager. I forbindelse med høringen af Kommuneplanen erfarede vi, at enkelte dele af Kommuneplanen udelukkende ligger på kommunens hjemmeside i et program, som kræver en del indsigt, for at man kan bruge programmet. Det er problematisk set i forhold til ønsket om borgerinddragelse. Ligeledes er hjemmesidens søgesystem stadig meget mangelfuldt. Den letteste måde at søge på er ved at bruge Google.

For første gang har vi sendt **kontingentopkrævningen** ud pr. mail, og det har sparet bestyrelsen for mange kilometers vandring i byen.

Når vor kasserer om lidt aflægger **regnskab**, vil I bemærke, at vi i forhold til tidligere har et driftsunderskud. Det skyldes dels advokatbistand i forbindelse med sagen om Den grønne Kile, og dels afviklingen af arrangementet om udvidelsen af centerområdet. Der er dog ingen grund til bekymring, fordi vort kontingent på 50 kr. er stadig nok til drift af foreningen i et normalt år. Af samme grund foreslår vi stadig samme kontingent for det nye budgetår. Vi er flere gange blevet spurgt, hvad vor pengebeholdning skulle bruges til. Og vi har den netop for at kunne handle, når det er påkrævet.

Af **andre sager** kan nævnes:

Egnshistorisk Forening tilbød vore medlemmer at kunne forudbestille foreningens fine bog "Sagn og myter fra Lejre egnen" med 40 % rabat. Det benyttede adskillige sig af.

På vore medlemmers foranledning undersøger vi sager, som er af interesse for en større kreds. F.eks. hvad blev der af svømmehallen? Hvornår bliver cykelstien på Roskildevej færdiggjort? Hvad er kommunens politik mht. henvisningsskilte på vejene? Hvad var det lige med lukningen af stien mellem Boerbjergvej og Bjergskoven nord for Nørre Hvalsø? Osv.

Vi har desuden henvendelser fra medlemmer, som ønsker rådgivning i konkrete sager, der ikke har generel karakter.

Vanen tro vil jeg gerne **takke** bestyrelsen for vort fælles arbejde og mange gode diskussioner. Der har været ekstraordinært mange sager i årets løb, som vi har brugt tid på. Jeg synes, vi har nogle effektive bestyrelsesmøder og arbejds gange, og har alligevel tid til at orientere hinanden om emner uden for dagsordenen.

Også tak til vore eksterne samarbejdspartnere, hvor specielt mange medarbejdere i Lejre Kommune støder på vore sager i årets løb. Desuden tak til de lokale medier og andre, vi trækker på, som f.eks. Hvalsø skole, der beredvilligt stiller kantinen her til rådighed.

Som nævnt hører vi meget fra vore medlemmer. Det giver stor inspiration til bestyrelsesarbejdet. Mange tak for det. Bliv ved med at komme med kommentarer. Også tak til jer, som er mødt frem her i dag.

Beretningen blev godkendt på generalforsamlingen onsdag den 14. februar 2018.